

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області
станом 14.08.2025**

Соняшник – достигання. Діаметр кошику в середньому становив 11 см. Стан посівів внаслідок ґрунтової посухи незадовільний.

Кукурудза – воскова, повна стиглість.

Овочеві – *томати*: посівні – зелена, повна стиглість, *розсадні* – повна стиглість; *капуста* – збирання; *кавун* – збирання, достигання плодів.

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині суху та спекотну погоду початку третьої декади серпня визначало поле підвищеного тиску. В окремі дні малоактивні фронти обумовили слабкі короткочасні дощі. Часом на заході області пориви вітру досягали 15-16 м/с.

Максимальна температура повітря підвищувалась у найспекотніший день до +36-37°C.

Мінімальна температура повітря знижувалась у прохолодніші ночі декади до +14°C.

Поверхня ґрунту в денні години нагрівалась до +65-66°C, в нічні години охолоджувалась до +13°C.

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила +28-30°C.

Агromетеорологічні умови протягом звітного періоду для формування врожаю пізніх сільськогосподарських культур, як і у попередній період, складались вкрай **несприятливо**. Через тривалу посуху посіви соняшнику, кукурудзи, а також місцями баштанних культур, зазнали значних пошкоджень, на окремих площах відмічається часткова або повна загибель рослин. Ґрунтово-повітряна засуха продовжує поширюватись та поглиблюватись.

Більшість саранових вже окрилились, триває відкладання яєць, які зимуватимуть у ґрунті на глибині до 5 см. Сарана має однорічну генерацію, тому після відкладання яєць вона гине.

На неугіддях закінчується харчування поодиноких гусениць **лучного метелика** II покоління. Середня чисельність гусениць на неугіддях, в крайових смугах обстежених площ посівів соняшнику, кукурудзи та багаторічних трав складає 0,5-1,5 екз./м², максимальна 2,0 екз./м². Одночасно проходить процес залялькування. Незважаючи на відсутність активного живлення шкідника у 1 та 2 поколіннях, залишається можливість розвитку його надпорогової чисельності у третьому поколінні.

В посівах просапних та овочевих культур триває живлення гусениць різних віків **листогризучих совок** другого покоління. Гусеницями заселено від 20% до 45% обстежуваних площ посівів кукурудзи, соняшника та томатів, середня чисельність гусениць складає 0,5-1,5 екз./рослину, максимально 3,0 екз./рослину, пошкоджено від 10% до 25% рослин в слабкому та середньому ступені.

У звітному періоді розпочався літ метеликів третього покоління листогризучих совок – *бавовникової, карадрини, совки гамми* та інших. Середня чисельність метеликів на світлові пастки коливається від 1 штук/світло пастку до 2 штук/світло пастку за ніч. У посівах просапних і овочевих культур спостерігаються всі фази розвитку совок: і літ імаго, і яйцекладка, і живлення гусениць.

Триває літ, яйцекладка, відродження та харчування на бур'янах гусениць *озимої совки* II покоління та інших підгризаючих совок (окличної). Активність шкідника незначна. Середня чисельність метеликів на світлові пастки коливається від 1 до 2 екз. на світло пастку за ніч.

У посівах кукурудзи закінчується розвиток і живлення гусениць *кукурудзяного стеблового метелика* I покоління. Шкідником заселено до 25% площ та до 5% рослин, пошкоджено від 1% до 3% рослин. Чисельність гусениць середня - 0,8-1,3 екз./рослину максимальна 2,0 екз./рослину. Триває за лялькування гусениць першого покоління. Відмічено поодинокий літ метеликів другого покоління.

Попелиць виявлено на 25% обстежених площ пізніх посівів кукурудзи, заселено 2% рослин, середня чисельність – 1 колонія на рослину, максимально – 2 колонії.

У посівах кукурудзи продовжується харчування гусениць *бавовникової та інших совок* II покоління, заселено до 35% обстежених площ, за середньої чисельності – 1,4 гус./рослину, максимум 2,0 гус./рослину, при заселенні в середньому – 5-10 % рослин.

Також продовжується живлення гусениць *стеблового кукурудзяного метелика*, шкідником заселено 25% обстеженої площі, пошкоджено в середньому 3% рослин. Чисельність личинки склала 1,0 екз./рослину.

У посівах соняшнику продовжують шкодити *гусениці бавовникової, карадрини, гамми та інших совок*, середня чисельність яких 1,0-2,0 екз. на рослину, максимально 3,0 екз./рослину. Вони заселили до 35% обстежуваних площ, пошкодивши до 15-20% рослин.

На рослинах соняшнику пізніх строків посіву, за чисельності 1 колонія на гектар, продовжують шкодити *геліхризіві попелиці*, якими заселено та пошкоджено від 10% до 15% рослин, на 30% обстежуваних площ.

Суша спекотна погода стримує розвиток і поширення хвороб соняшника. *Фомозом, септоріозом, альтернаріозом* уражено від 1,5% до 3% рослин, на 20% обстежуваних площ, розвиток хвороби 1,5%.

На *баштанних культурах* триває живлення *трипсів* та *попелиць*, середня чисельність 4,0 екз./рослину, максимально до 8 екз./рослину, пошкоджено до 22% рослин. 20% рослин баштанних культур на 30% обстежених площ заселені *звичайним павутинним кліщем*.

Повсюди огірки, баштанні культури (кавуни, дині) у приватному секторі хворіють на *бактеріоз, пероноспороз, антракноз*. *Бактеріозом* уражено від 1% до 3% рослин, *пероноспорозом* – до 3% рослин, *антракнозом* – до 3%

рослин, на 10-30% площ. **Фузаріозним в'яненням** на баштанних культурах уражено до 3% рослин баштанних культур.

Скрізь у приватному секторі томати за чисельності 0,7-1,5 гус/рослину, максимально 3 гус/рослину пошкоджують гусениці **совок (городньої, бавовникової, карадрини)**. **Фітофторозом** уражено до 5% рослин на 45% площ, розвиток хвороби 2%, **альтернаріозом та макроспоріозом** уражено 3% рослин на 25% площ. На 10% площ, від 1% до 5% плодів томатів уражені **верхівковою гниллю**.

На **капусті** пізніх строків дозрівання триває активне живлення гусениць **капустяної совки, біланів, молі**, зростає чисельність та шкідливість **попелиці**, осередково **білокрилки**. Розпочався літ метеликів капустяного білана III покоління. У полі зору налічено 1 метелика, максимально – 2.

Гусениці **яблуневої плодожерки** другого покоління продовжують живлення всередині плодів. Пошкоджені плоди виявлені на 70% дерев. Пошкоджено від 3 до 7% плодів у садах, де постійно здійснюються захисні заходи, а у приватному секторі - до 20% плодів. Частина гусениць **яблуневої плодожерки** II покоління перебувають у залялькованому стані.

Триває живлення гусениць **сливової плодожерки** II покоління. Пошкоджені плоди виявлено на 15% дерев, пошкоджено 1–7% плодів на деревах.

Триває шкодочинність личинок **каліфорнійської щитівки** II покоління. Заселено 34% дерев за середньої чисельності 0,1 лич./п.м.г., максимально – 1. Пошкоджено у середньому 2% плодів, максимально – 5%.

У плодових садах продовжують шкодити **плодові кліщі** та **попелиці**. У незахищених садах приватного сектору кліщами заселено до 70% дерев. Середня чисельність становить: червоного - 2,3 екз./лист, бурого - 1,2 екз./лист, глодового - 1,0 екз./лист. Пошкоджено у середньому 3% листя, максимально – 8%.

Зеленою яблуневою попелицею заселено 70% дерев. Личинки пошкодили у середньому 4% листя, максимально - 9%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 3. Личинки **вишневої попелиці** шкодять на 75% дерев. Заселено та пошкоджено 5% листя, максимально – 10%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2. **Сливової попелиці** заселила 45% дерев, у середньому - 4% листя, максимально - 7%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2.

Утримання сухої та спекотної погоди протягом тривалого часу не сприяє подальшому поширенню хвороб плодових.

Парша яблуні. Прояви хвороби виявлено на 20% дерев. У середньому уражено 2% листя, максимально – 5, розвиток хвороби – 2%.

Кокомікоз на черешні. Хворобою уражено 9% дерев, у середньому - 3% листя, максимально - 7%. Розвиток хвороби – 2%.

В виноградниках продовжують шкодити гусениці **гронової листокрутки і кліщі (павутинний, виноградний зудень)**.

Виноградний зудень заселив до 25% обстежених площ і до 5% кущів та 1-10% листя, чисельність становить 1, максимально – 3 екз./кущ, особливо у приватному секторі.

Продовжується розвиток і живлення гусениць **гронової листокрутки** другого покоління, які на 0,1–1,0% кущів пошкодили 0,10–0,20% грон. Чисельність гусениць становить 1,0 екз. на кущ.

У занедбаних та загущених виноградних насадженнях, де не проводились обробки фунгіцидами продовжується ураження рослин **мільдю і оїдіумом**. **Мільдю** уражено 2-5%, максимально 10% кущів, до 10% листків. **Оїдіумом** уражено до 2–5%, подекуди в осередках до 10% кущів, 1–4% листя, 3-5% грон.